

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מועד קטן דף כד.

לשמואל איזה דברים עושה אבל בשבת כדי להראות שאינו נוהג אבלות?

חובה	רשות
א. פ - פריעת הראש, שלא יהיה מעוטף כעטיפת ישמעאלים ¹	נ - נעילת הסנדל, שרשאי לנועלו בשבת
ב. ח - חזרת קרע לאחוריו, שלא יראה קרע בגדו	ת - תשמיש המטה, שרשאי לשמש בשבת ²
ג. ז - זקיפת המטה, שלא להשאירה כפויה	ר - רחיצת ידים ורגלים ערבית ³

אבל על אב ואם שהחליף את בגדיו וקרע גם אותם, האם הקרעים האלו מתאחים?⁴

האם מתאחים?		
אין מתאחים	חד אמר	אבזה דרב אושעיא ובר קפרא
מתאחים	וחד אמר	

¹ ודוקא שמואל ס"ל הכי - שכל עטיפה שאינה כעטיפת הישמעאלים אינה עטיפה, אכן רב חולק וס"ל שהעיקר שיעטוף את הראש, וכיון שכן - יש הרבה אנשים שהולכים בכיסוי הראש ולא ניכר שמראה אבלות בשבת. עוד אמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן שדוקא מי שאין לו מנעלים ברגליו בשבת הוא זה שחייב לפרוע את ראשו, אבל מי שיש לו מנעלים ברגליו - בזה סגי להראות שאינו אבל.

² אכן ר' יוחנן לקמן בסוגיא פסק שדברים שבצינעה נוהג - ואסור אבל בתשמיש המטה בשבת, והביאו התוס' (בד"ה הכי) דכן פסק בהלכות גדולות.

³ דהיינו שבלי שבת יכול לרחוץ פניו ורגליו במים חמים שהוחמו קודם שבת. וכתבו התוס' (בד"ה ושמואל), דיש מפרשים דהא דאמר הכא דרחיצת ידים ורגלים רשות אבל הוא כמ"ד שרחיצת ידים ורגלים לכבוד שבת היא רק רשות, אבל לרב נחמן דס"ל שהיא מצוה גם באבל היא מצוה. וכתבו לחלוק, שכוונת הגמ' שגם באבל אינו חובה לרחוץ ידיו ורגליו כדי להראות שאינו אבל אלא בזה הוא רק רשות, אבל מדין שבת שפיר יתכן שזה מצוה.

⁴ מה שקורע על אביו ואמרו אינו מתאחה לעולם, אכן עיקר הקריעה היא דוקא בשעת חימום דהיינו בשעת המיתה (או לפירוש התוס' בד"ה וכל, שבכל שעה שיכול להתחמם ולהצטער על מתו עיני זיכרון מתו - חשוב שעת חימום אפי' לזמן מרובה), וקרעים אלו לא קרעם בשעת חימום אלא אח"כ כשהחליף את הבגדים וקרע שלא מעיקר הדין אלא משום כבוד אביו ואמו, ובזה נחלקו כדלהלן האם קרעים אלו מתאחים או אינם מתאחים.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מועד קטן דף כד:

כיצד דין קבורת תינוק?

תוך ל' יום מלידתו	מבן ל' עד שנה	בן שנה ומעלה	
נישא בחיק ¹	יוצא בדלוסקמא ²	לת"ק: יוצא במטה לר"ע: אינו יוצא ³	כיצד יוצא להקבר
סגי בשלשה ⁴	צריך עשרה	צריך עשרה	האם צריך עשרה
אין אומרים ⁵	אומרים	אומרים	עומדים עליו בשורה ואומרים ברכת אבלים ותנחומי אבלים

מאיזה גיל מספידיים את הקטן?

בני עניים ובני זקנים	בני עשירים	
מבני שלש ומעלה ⁶	מבני חמש ומעלה	ר' מאיר בשם ר' ישמעאל
מבני חמש ומעלה	מבני שש ומעלה	לר' יהודה, וכן פסק רב גידל

¹ כלומר אין צריך להוציאו במטה או בארון, אלא יכול להוציאו על ידיו דהיינו בחיקו.

² היינו ארון, ואמר ר' יהודה שלא בדלוסקמא קטנה הניטלת בכתף - באדם אחר, אלא בגדולה הניטלת באגפיים - דהיינו בידיים של שני בני אדם, דצריך לכבדו.

³ ורק אם אבריו גדולים ונראה כבן שנתיים אז מוציאים אותו במטה. או כשהוא בן שנתיים ג"כ צריך להוציא אותו במטה אפי' שאבריו נראים כשל בן שנה.

⁴ ושלשה אלו לא חייב שיהיו כולם זכרים אלא אפי' אשה אחת ושני אנשים, אבל לא להיפך איש אחד ושני נשים כדי שלא יהיה יחוד, דאסור לאיש אחד להתייחד עם שתי נשים. אבא שאול חולק וסובר שאפי' באיש אחד ושתי נשים, ואין חוששים באותה שעה ליחוד - כיון שבשעת אבילות טרודים בצערם.

⁵ כתבו התוס' (בד"ה ואין) בשם רש"י, שמיירי בלא כלו לו חדשיו. וחלקו עליו, ואמרו דנהי דמתאבלים עליו כדכלו לו חדשיו, מ"מאין מחירין עליו כל כך לצערו, ולכן אין אומרים עליו גם ברכת אבלים.

⁶ והטעם שבבני עניים מקדימים להספיד, הוא, מכיון שלעני אין שמחה אחרת אלא בבניו והוא מצטער בהם הרבה, ולכן מספידיים אותם כבר בגיל קטן.